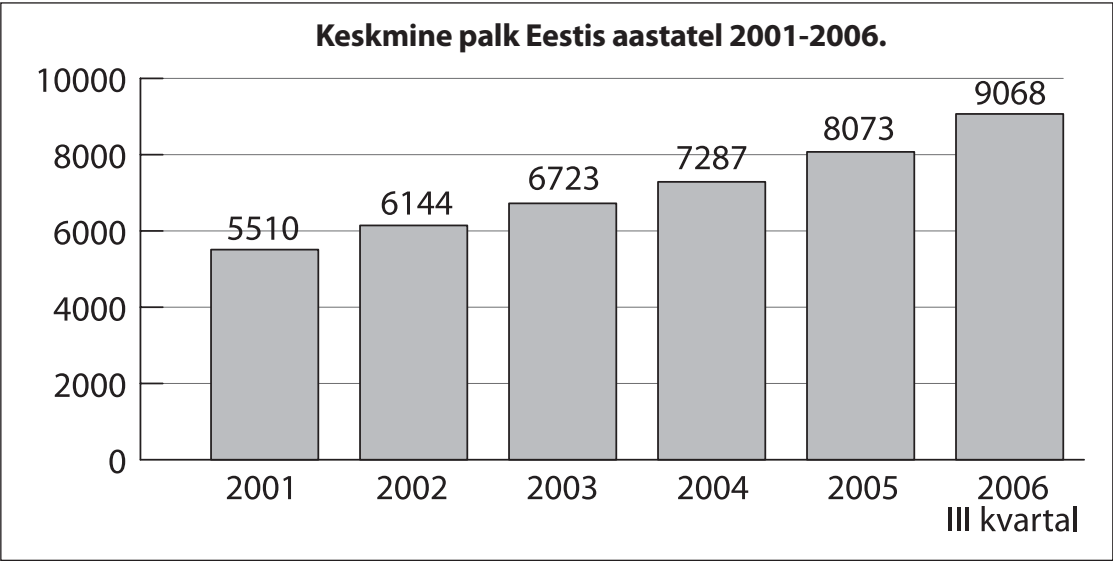

Ühiskonna majandamine (10 P)

Postimees, 28. sept. 2006.

1. Milliseid järeldusi saab teha keskmise palga muutuste kohta antud andmetele tuginedes? 2 p

1) _____
2) _____ 2 p 15

2. Milline võib olla keskmise palga hüppelise kasvu mõju riigile ja tööandjatele? Selgitage vastavasisulise näite abil. 4 p

1) Riigile
Näide: _____
Selgitus: _____ 2 p 16

2) Tööandjatele
Näide: _____
Selgitus: _____ 2 p 17

3. Millistel võimuorganitel on Eesti Vabariigis maksude kehtestamise õigus? Milliseid makse nad võivad kehtestada? 4 p

Võimuorganid	Maksud	4 p 18
1)	1)	
	2)	
2)	1)	
	2)	

II OSA

80 PUNKTI

Nüüdisühiskond (10 P)

1. Nimetage kaks riigivõimule ainuomast tunnust. 2 p

1) _____
2) _____ 2 p 1

2. Riigivõimul on õigus teatud juhtudel piirata inimeste vabadusi ja õigusi. Leidke Eesti Vabariigi põhiseadusest vastavasisuline näide. 2 p

Õigus omandile: _____ 1 p 2

Õigus perekonna ja eraelu puutumatusele: _____ 1 p 3

3. Nimetage kaks moodust, kuidas vajadusel tagatakse inimeste allumine riigivõimule. 2 p

1) _____
2) _____ 2 p 4

4. Sõnastage kaks tunnust, mis iseloomustavad ühiskonna liberaalset heaolumudelit. 2 p

1) _____
2) _____ 2 p 5

5. Kas Eesti on Teie hinnangul heaoluriik? Tehke sobivasse lahtrisse rist. Põhjendage kahe argumentiga. 2 p

Pigem JAH ☐ Pigem EI ☐

1) _____
2) _____ 2 p 6

RIIKLIK EKSAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS
ÜHISKONNAÕPETUSE RIIGIEKSAM 2007

Kaasaja maailma mitmepalgelisus ja rahvusvaheline suhtlemine (20 P)

1. Leidke loetelust viis Euroopa Liidu liikmesriiki. Kirjutage ainult nende riikide järele tabelisse vastav number kaardilt. 5 p
Ärge märkige numbreid ülejäänud riikide järele.

Riik	Rumeenia	Rootsi	Bulgaaria	Norra	Šveits
Number kaardil					

Riik	Prantsusmaa	Valgevene	Island	Türgi	Soome
Number kaardil					

2. Kas Teie arvates Euroopa Liit peaks laienema? Tehke sobivasse lahtrisse rist. Selgitage oma seisukohta konkreetse riigi näitel. 2 p

Pigem JAH EI

1) _____

2) _____

3. Kas Euroopa Liiduga 2007. aastal liitujad peavad euro kasutusele võtma? Tehke sobivasse lahtrisse rist. 1 p

JAH EI

4. Kes Eesti elanikest võivad valida Euroopa Liidu Parlamenti? Tehke antud loetelus sobivasse lahtrisse rist. 1 p

- ☐ Kõik eestlased
- ☐ Kõik Eesti Vabariigi kodanikud
- ☐ Alaliselt Eesti Vabariigis elavad Venemaa kodanikud

5. Milline on otsuste vastuvõtmise põhimõte ÜRO Julgeolekunõukogu alaliste liikmete poolt? 1 p

6. Täitke tabelis tühjad lahtrid. Võttes aluseks tabelis antud info, kirjutage vastavasse lahtrisse sobiv Euroopa riigi nimi. Tähistage riigi kuuluvus NATO-sse + või – märgiga. 5 p
Iga õige rida annab 1 punkti.

	Euroopa Liit	Riigi nimi	Kuuluvus NATO-sse
Vabariik	+		
Vabariik	-		
Vabariik	-		
Monarhia	+		
Monarhia	+		

7. Nimetage järgmiste rahvusvaheliste organisatsioonide põhiline tegevusvaldkond. 4 p

ÜRO- _____

UNESCO- _____

UNICEF- _____

Greenpeace- _____

8. Milline rahvusvaheline organisatsioon tegutseb kollektiivse kaitse põhimõtte alusel? 1 p

6. Kas tugev kodanikuühiskond mõjutab Teie arvates kodanike valimisaktiivsust? Tehke sobivasse lahtrisse rist. Põhjendage oma arvamust. 2p

Pigem JAH

Pigem EI

1) _____

2) _____

2p

7. Kuivõrd Teie arvates 2007. a Eesti Vabariigi Riigikogu valimiste eel toimunud erakondade valimiskampaaniad mõjutasid valimisaktiivsust? 4p

Tooge kaks näidet, mis näitavad, et kampaania mõju oli positiivne:

1) _____

2) _____

2p

Tooge kaks näidet, mis näitavad, et kampaania mõju oli negatiivne:

1) _____

2) _____

2p

II OSA

80 PUNKTI

Riigikaitse (5 P)

Viimasel ajal on esitatud riigikaitse kohta järgmisi seisukohti. Valige loetelust viis seisukohta ja esitage igäihe juurde üks pooltargument. 5p

1. Üldine sõjaväekohustus tagab kõige paremini riigi julgeoleku.
2. Üldisest sõjaväekohustusest võib loobuda juhul kui gümnaasiumi õppekavas on kohustusliku õppeainena riigikaitse.
3. Kutseline palgaarmee tagab kõige paremini riigi julgeoleku.
4. Kutselist armeed võivad endale lubada suurriigid või need, kellel puuduvad autoritaarsed naabrid.
5. Kaitseväeteenistuses osalemine on eelkõige kodaniku õigus, mitte kohustus.
6. Kaitseväeteenistuse peab läbima enne kõrgkooli.
7. Eesti kaitsejõudude osalemine välismissioonidel on parim viis tõestada riigi head kaitsevõimet.
8. Riigieelarvest kaitsekulutusteks eraldatavate summade osakaal SKP-st on Eesti arenguga kooskõlas.
9. Kui toetame soolist võrdõiguslikkust, peab see kehtima ka sõjaväekohustuse kohta.
10. Kaitsemiit on riigi julgeoleku tagamiseks vajalik.

Seisukoha number	Minu pooltargumendid

5p

Eesti ühiskond ja erakonnad (15 P)

Postimees, 27. november 2006

1. Sõnastage kolm erinevat nähtust Eesti ühiskonnas, mida väljendab antud karikatuur. 3 p

1) _____

2) _____

3) _____

3 p

2. Kas Teie hinnangul on Eesti ühiskonnas kohta uutele erakondadele? Tehke sobivasse lahtrisse rist. Põhjendage oma arvamust. 1 p

Pigem JAH

Pigem EI

Põhjendus: _____

1 p

3. Kas analoogiline karikatuur saaks ilmuda diktatuuririigi ajakirjanduses? Tehke sobivasse lahtrisse rist. Põhjendage oma arvamust. 1 p

Pigem JAH

Pigem EI

Põhjendus: _____

1 p

4. Millised õigused on Eesti Vabariigi põhiseadusega antud igaühele oma vaadete propageerimiseks? Tooge kaks näidet põhiseadusest ja põhjendage nende sätete vajalikkust. 2 p

1) _____

2) _____

2 p

5. Milliseid piiranguid seab Eesti Vabariigi põhiseadus inimesele oma vaadete propageerimisel? Tooge kaks näidet põhiseadusest ja põhjendage nende sätete vajalikkust. 2 p

1) _____

2) _____

2 p

Tagasiside küsimustik

1. Miks valisite just ühiskonnaõpetuse riigieksami?

2. Milline ülesanne eksami teises osas tundus teile kõige kergem ja milline kõige raskem? Märkige üks kõige kergem ja üks kõige raskem ülesanne ristikesega.

	Kõige kergem	Kõige raskem
Ühiskonna majandamine		
Nüüdisühiskond		
Ühiskonna valitsemine		
Riigikaitse		
Eesti ühiskond ja erakonnad		
Kaasaja maailma mitmepalgelisus ja rahvusvaheline suhtlemine		
Eesti Vabariigi põhiseaduse tundmine		

3. Millises ühiskonnaõpetuse valdkonnas tunnete end kõige kindlamalt? Tähistage üks valdkond ristikesega.

indiviid ühiskonnas

sotsiaalpoliitika

majandus

õigus

riigi toimimine

rahvusvahelised suhted

4. Milliseid teadmisi ja oskusi peaks gümnaasiumiõpilane teie hinnangul ühiskonnaõpetuse ainetunni kaudu kõige enam saama?

5. Mida soovite lisada veel eksami kohta?

Täname!

HINDAJA KOOD

3. leht

EKSAMITÖÖ KOOD

II OSA

80 PUNKTI

Ühiskonna valitsemine (10 P)

1. Selgitage Eesti Vabariigi näitel parlamentaarsele valitsemiskorraldusele iseloomulikke tunnuseid. 2 p

1)

2)

2. Kas Teie arvates tuleks teha muudatusi Eesti Vabariigi Riigikogu valimiste korras? Tehke sobivasse lahtrisse rist. Põhjendage oma arvamust kahe argumendiga. 2 p

Pigem JAH

Pigem EI

1)

2)

3. Selgitage, mis on: 2 p

riigikogu komisjon-

1 p

riigikogu fraktsioon-

1 p

5

4. Millistele Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenevatele nõuetele peab vastama Eesti Vabariigi Presidendi kandidaat? 1 p

1 p

5

5. Kellel on õigus üles seada Eesti Vabariigi Presidendi kandidaate? Tooge üks näide. 1 p

1 p

6

6. Selgitage, millest oleneb Eesti Vabariigi Presidendi valimiseks moodustatud valimiskogu liikmete arv? 1 p

1 p

7

7. Kuidas laheneb olukord kui valimiskogus ei õnnestu Eesti Vabariigi Presidenti valida? Tähistage õige valik ristiga. 1 p

☐ Senine president jätkab veel 5 aastat

☐ Valimised jätkuvad Eesti Vabariigi Riigikogus

☐ Presidendi ülesandeid hakkab täitma Eesti Vabariigi Riigikogu esimees

1 p

8

Põhiseaduse tundmine (10 P)

1. Kirjutage lahtrisse sobiv vastus põhiseadusele tuginedes. 4 p

Ülesannete kirjeldus	Ametiisik/ametkond
Sõltumatut majanduskontrolli teostav riigiorgan	
Riigikaitse kõrgeim juht	
Teostab järelevalvet õigustloovate aktide põhiseadusele ja seadustele vastavuse üle	
Esindab Vabariigi Valitsust ja juhib selle tegevust	

4 p

9

2. Kas väide on õige (Õ) või väär (V)? Kirjutage iga väite järele vastav täht. 4 p

Väide	Õige (Õ) või väär (V)
Eesti kodakondsuse saab automaatselt Eesti kodanikuga abielludes	
Eesti kodakondsuse saab igaüks, kes sünnib Eesti Vabariigis	
Eesti kodakondsuse saab sünniga kui vähemalt üks vanematest on Eesti kodanik	
Eesti kodakondsuse saab juhul kui ema kolib oma Eestis elava lapse juurde	

4 p

10

3. Nimetage kaks demokraatlikule valitsemisviisile iseloomulikku tunnust. 2 p

1)

2)

2 p

11